

Persbericht Meertens Instituut

6 november 2014

Hun hebben is 'fout', u hebt is 'goed'

Een aardige meisje, hij heb en hun hebben zijn 'fout' Nederlands. U hebt, hele mooie en jij kan zijn wel acceptabel. Dat vindt de meerderheid van de deelnemers aan een webenquête van het Meertens Instituut over goed en fout Nederlands. In totaal werden tien grammaticale verschijnselen onderzocht die aan verandering onderhevig zijn. Taalvormen die 'fout' worden gerekend zijn meestal vormen die geassocieerd worden met bepaalde sociale groepen of met dialectsprekers. Het uitgebreide artikel verschijnt vrijdag 7 november in de [Nieuwsbrief](#) van het Meertens Instituut.

Over gebruik van *hun hebben* zijn de laatste jaren verhitte debatten gevoerd in de media. Hoewel veel Nederlanders het gebruiken, zijn er even zoveel Nederlanders die het afkeuren. Daarnaast is er een groep taalverschijnselen die een verandering ondergaat zonder dat daar een haan naar kraait. In plaats van *u heeft* bijvoorbeeld, gebruiken steeds meer Nederlanders *u hebt*.

Anderen doen het 'fout'

Taalkundigen Frans Hinskens en Hans Bennis deden onderzoek naar de oordelen van taalgebruikers over tien veelvoorkomende taalverschijnselen. Voor het onderzoek stuurden de onderzoekers een vragenlijst uit naar de deelnemers van het [Meertens Panel](#). Dat is een grote groep belangstellenden die zich elektronisch heeft aangemeld voor het beantwoorden van digitale enquêtes. Van de ingevulde enquêtes waren 1515 bruikbaar voor analyse. De deelnemers waren allen afkomstig uit Nederland.

Opvallend was dat de deelnemers van zichzelf overtuigd waren 'goed' Nederlands te spreken. De verschijnselen die zij zelf gebruikten, beschouwden zij als 'goed'; de verschijnselen die zij weinig of niet gebruikten, beschouwden zij als 'fout' Nederlands. Overigens moesten de deelnemers zelf aangeven in welke mate ze de taalverschijnselen gebruikten. Of dit overeenkomt met hun werkelijke taalgebruik is onduidelijk, aangezien mensen zich hier niet altijd bewust van zijn.

Sociale groepen

De taalverschijnselen die hier als 'fout' aangemerkt worden, hebben iets gemeen. Ze verwijzen vaker naar een sociale groep, stelt Hinskens. "Kijk maar naar een vorm als *een aardige meisje*, dat men veelal associeert met mensen voor wie het Nederlands een tweede taal is. Een vorm als *z'n eigen* voor *zichzelf* wordt vooral afgekeurd door Hollanders, omdat zij het kennen uit hun dialect. Een taalvorm als *hun hebben* ten slotte, verbindt men met een lager opleidingsniveau."

De vormen *u hebt*, *hele mooie* en *jij kan* (in plaats van *u heeft*, *heel mooie* en *jij kunt*) worden het gunstigst gewaardeerd door de deelnemers van deze enquête. "Ze zijn niet geassocieerd met bepaalde sociale groepen in de samenleving", aldus Hinskens. En zijn daardoor al bijna doorgedrongen tot het Algemeen Nederlands.

Noot voor de pers

Het uitgebreide artikel verschijnt vrijdag 7 november in de Nieuwsbrief van het Meertens Instituut. U vindt het artikel terug als bijlage bij dit persbericht. Aanmelden voor de nieuwsbrief kan via <http://www.meertens.knaw.nl/nieuwsbrief>. Aanmelden voor het panel kan via <http://www.meertens.knaw.nl/cms/nl/onderzoek/panel>

Contactpersonen

Hans Bennis, e-mailadres: hans.bennis@meertens.knaw.nl, tel. 020 4628 523. Bereikbaar op donderdag 5 november tussen 12.00 uur en 17.00 uur en op dinsdag 11 november.

Frans Hinskens, e-mailadres: frans.hinskens@meertens.knaw.nl, tel. 020 4628 510. Bereikbaar op vrijdag 6 november.
